

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia juridică, numiri și imunități

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

23 mai 2018

CM-6 nr. 101

Raport privind reexaminarea Legii nr. 66 din 26 aprilie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 1112 din 15.05.2018)

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat demersul Președintelui Republicii Moldova, dl Igor DODON, privind reexaminarea Legii nr. 66 din 26 aprilie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și comunică următoarele.

La data de 26 aprilie 2018 Parlamentul a adoptat Legea nr. 66 care are drept scop perfecționarea cadrului normativ ce reglementează procedura de declarare și de control al averilor și intereselor personale, precum și respectării regimului juridic al conflictului de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

În conformitate cu prevederile art. 74 din Regulamentul Parlamentului Comisia juridică, numiri și imunități a examinat obiecțiile și propunerile Președintelui Republicii Moldova indicate în demersul privind reexaminarea Legii nr. 66/2018 și se conțin în sinteză, care este parte integrantă la raport.

În rezultatul dezbaterilor Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor, propune Plenului Parlamentului menținerea votului său din 26 aprilie 2018 pe marginea legii sus-menționate.

Raisa APOLSCHII
Președintele Comisiei

SINTEZA
obiectelor și propunerilor la Legea nr. 66 din 26.04.2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative
expuse de către Președintele Republicii Moldova, dl Igor DODON

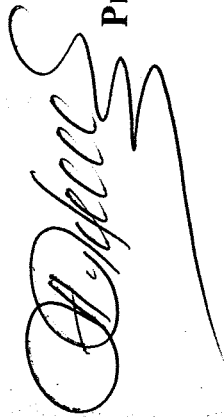
Nr. d/o.	Legea nr. 66 din 26.04.2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative	Autorul și conținutul amendamentului, propunerii, obiecții	Decizia Comisiei juridice, numiri și imunități
1.	<p>Art. I. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72–74, art. 195), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu articolul 326¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 326¹. Exercitarea atribuțiilor în sectorul public în situație de conflict de interese</p> <p>(1) Fapta persoanei publice care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a soluționat cereri, demersuri sau plângeri, a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii în vederea obținerii, directe sau indirecte, a unui avantaj patrimonial a cărui valoare depășește 10000 de unități convenționale, pentru sine sau pentru o persoană apropiată în sensul Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, dacă conflictul de interese nu a fost declarat și soluționat în conformitate cu legislația privind declararea și controlul averii și a intereselor personale,</p> <p>se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 15000 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de la 5 la 7 ani.</p> <p>(2) Fapta prevăzută la alin. (1): a) săvârșită de către o persoană cu funcție de</p>	<p>DI Igor DODON, Președintele Republicii Moldova</p> <p>În ceea ce privește completarea Codului penal cu art. 326¹ care incriminează exercitarea atribuțiilor în sectorul public în situație de conflict de interese, în fond, atestăm doar o parafrazare a prevederilor art. 327 și ale art. 328 din Cod. Prin urmare, soluția inteligibilă ar fi introducerea prevederilor examinate în art. 327, prin completarea acestuia cu alin. (1¹), astfel încît această componentă să devină o variabilă a abuzului de putere sau de serviciu, iar, în final, să fie redus riscul concurenței normelor de drept.</p> <p>În acest sens, considerăm relevantă poziția organului abilitat în efectuarea expertizei anticorupție, potrivit căruia remanierele propuse pentru Codul penal în varianta recomandată merită o atenție suplimentară.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Chiar dacă se afirmă că în prezent există cadrul legal care ar permite calificarea faptei respective ca „abuz de putere sau abuz de serviciu”, totuși Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017 face o distincție specială, respectiv, admite necesitatea prevederii răspunderii penale pentru „exercitarea atribuțiilor în sectorul public în situație de conflict de interese”, care este definită ca act conex actelor de corupție, alături de fapta de „abuz de putere sau abuz de serviciu”, precum și alte fapte incluse în Codul penal.</p> <p>Mai mult, menționăm că incriminarea conflictului de interese este un răspuns la semnălele tot mai dese din partea societății civile, dar și a organismelor și instituțiilor internaționale cu privire la impactul pe care faptele comise cu încălcarea normelor deontologice cu acest specific îl produc. Reglementări care privesc conflictul de interese se găsesc și în legislația altor state membre ale Uniunii Europene (Austria, Belgia, Cipru, Finlanda, Franța, Lituania, Polonia, Spania și Ungaria).</p>

	<p>demnitate publică;</p> <p>b) săvârșită în legătură cu negocierea, gestionarea sau executarea mijloacelor financiare din fonduri publice sau din fonduri externe, se pedepsește cu amendă în mărime de la 15000 la 20000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de la 5 la 10 ani.</p> <p>(3) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică în cazul emiterii, aprobării sau adoptării unor acte normative.”</p>		
2.	<p>Art. IV. – Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 245–246, art. 511), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>Articolul 11 alineatul (11) se completează în final cu textul: „Rezultatele testării la poligraf reprezintă unul dintre criteriile de evaluare a candidaților pentru care se acordă punctaj conform regulamentului de concurs, aprobat de către Consiliul de Integritate.”</p>	<p>DI Igor DODON, Președintele Republicii Moldova</p> <p>Modificările operate la alin. (11) al Legii nr.132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin care rezultatele testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) reprezintă unul dintre criteriile de evaluare a candidaților pentru care se acordă punctaj, poartă un caracter efectiv neconstituțional, în lumina Hotărârii Curții Constituționale nr. 6 din 10 aprilie 2018, dar și aparent coruptibil.</p> <p>Or, rezultatul unui test poligraf are două forme ce comportă un caracter polar, care nu pot fi apreciate prin punctaj. Prin urmare, vom susține raționamentele înaltei Curți, potrivit cărora „[...] în cazul funcțiilor publice de care depinde bunăstarea națiunii, persoanele care</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În hotărârea Curții Constituționale s-a reținut neconstituționalitatea prevederii care se referea la o „susținere” (rezultat pozitiv) a testului care nu poate servi ca temei pentru neadmiterea în anumite poziții/profesii (membru a Consiliului de Integritate sau inspector de integritate) a pretendenților la funcții în sectorul public.</p> <p>În hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 10 aprilie 2018 par. 76 s-a reținut: „<i>Problema care se pune, așadar, este dacă testul poligraf poate contribui la selectarea și promovarea unor persoane integre în funcția de președinție sau de</i></p>

		<p>vor să le ocupe trebuie să demonstreze că îndeplinesc standarde înalte în materie de integritate”, însă mecanismul aprecierii acestor calități prin metoda punctării rezultatului testului poligraf este inadmisibil.</p>	<p><u>vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate, pentru realizarea unuia dintre scopurile legitime mai vaste ale asigurării securității naționale, asigurării bunăstării economice a țării și prevenirii comiterii de infracțiuni..”</u> iar la par. 78 se menționează că: <u>„Testul poligraf reprezintă, așadar, doar un element care poate fi coroborat cu alte probe sau care poate fi aplicat împreună cu metode cu caracter științific incontestabil.”</u> <u>Totodată potrivit Hotărârii Curții Federale a Germaniei „în cazul participării voluntare la testul poligraf, nu are loc violarea demnității umane a acuzatului în utilizarea testului poligraf permisă de către stat și în invocarea constatărilor făcute. [...].”</u> Astfel modificările propuse prin Legea 66/2018 sunt actuale constatările Curții Constituționale, întrucât a fost exclus caracterul obligatoriu al rezultatului „pozitiv” la testul poligraf, iar prin prevederile Legii 66/2018 se instituie o procedură benevolă în concursul de accedere la conducerea ANI.</p>
<p>3.</p>	<p>11. Articolul 18: alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Candidatul care a promovat concursul pentru suplinirea funcției de inspector de integritate este angajat în funcție numai după prezentarea unei</p>	<p>DI Igor DODON, Președintele Republicii Moldova Literalmente, dat fiind faptul că înalta Curte a declarat neconstituțional textul „și care a susținut proba detectorului comportamentului simulat (poligraf) de la art.</p>	<p>Nu se acceptă Obiecția nu este pertinentă. Conform Legii nr.66/2018 alineatul (4) se expune în redacție nouă și alineatul (5) se abrogă.</p>

	<p>declarații de integritate pe propria răspundere conform modelului aprobat de Consiliul de Integritate.”</p> <p>alineatul (5) se abrogă.</p>	<p>11 alin. (12) din Legea nr. 132/2016, prin analogie, merita a fi examinată oportunitatea excluderii lit. b) din alin. (4), dar și a textului „nu susține testul la detectorul comportamentului simulat (poligraf)” de la art 18 alin. (5) al legii citate.</p>	
<p>4.</p>	<p>Art. V. – Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 245–246, art. 513), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>2. Articolul 2:</p> <p>noțiunea „concubin/concubină” se completează cu următorul text: „. Se prezumă că au calitatea de concubin/concubină persoanele care, pe parcursul anului fiscal precedent, au locuit împreună cel puțin 183 de zile”;</p>	<p>DI Igor DODON, Președintele Republicii Moldova</p> <p>Înțenția de a reglementa regimul juridic a concubinajului, prin instituirea termenului minim de conviețuire – 183 de zile nu doar că redă normei un caracter superficial și desuet, dar și compromite posibilitatea probării, într-un eventual litigiu, a acestui termen. Autoritatea Națională de Integritate nu dispune de instrumente legale pentru monitorizarea acestor fenomene, astfel, probarea conviețuirii în continuu devine irealizabilă.</p> <p>În altă ordine de idei, instituirea conceptului de „concubinaj” pe eșichierul integrității merita o abordare complexă, care va asigura și un mecanism practic de monitorizare și probare a concubinajului, dar și va oferi instrumente legale în acest sens Autorității Naționale de Integritate.</p> <p>Subsidiar, legea examinată operează cu textul „pe parcursul anului fiscal precedent au locuit împreună”, fiind incertă situația în care concubini au locuit ½ din acest termen pe parcursul anului fiscal precedent, iar ½ pe parcursul anului fiscal curent, însumând termenul prevăzut de lege, însă ulterior au devenit ostili.</p> <p>Astfel, considerăm oportună excluderea sintagmei enunțate supra, dar și evitarea oricăror termeni în ceea ce privește</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Scopul proiectului legii nu constă în concretizarea noțiunii de concubinaj, dar pentru instituirea unei prezumții a concubinajului. Concubinajul este o relație care tine de voința subiectivă a persoanelor și deci nu poate fi definită prin referința la criteții formale deoarece chiar dacă se întrunesc criteții formale (cum ar fi domiciliul comun sau gospodărie comună) persoanele pot să nu fie concubini și invers să nu întrunească nici un criteriu formal dar să fie concubini.</p> <p>Noțiunea respectivă trebuie privită într-un cadru mai larg, nu doar în contextul atribuțiilor și capacităților ANI. Astfel, completarea acesteia cu elementul de concretizare (locuirea împreună timp de 183 de zile), este importantă nu doar pentru ANI, dar și pentru organele de investigare și urmărire penală ale CNA și Procuraturii Anticorupție, de competența cărora ține desfășurarea activităților speciale și de urmărire penală în cazul infracțiunilor „exercitarea atribuțiilor în sectorul public în situație de conflict de</p>

		determinarea stării de concubinaj.	interese” și „îmbogățire ilicită”, subiecții acestor infracțiuni fiind și subiecți ai declarării averilor și intereselor. De asemenea menționăm că, în procesul de demonstrare a existenței concubinajului CNA și Procuratura Anticorupție dispun de toate mecanismele necesare.
--	--	------------------------------------	---

Raisa APOLSCHII
Președintele Comisiei